

TRÉNINK MYŠLENÍ

CHARLES PHILLIPS

50 CVIČENÍ, KTERÁ ZMĚNÍ ZPŮSOB
VAŠEHO MYŠLENÍ

TAKTICKÉ MYŠLENÍ

TRÉNINK
MYŠLENÍ
TAKTICKÉ
MYŠLENÍ

charles phillips

TAKTICKÉ MYŠLENÍ

50

cvičení
pro rozvoj

TAKTICKÉHO MYŠLENÍ

 GRADA®

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **restně stíháno**.

Pro A. E.

TAKTICKÉ MYŠLENÍ

50 cvičení, které změní způsob vašeho myšlení

Charles Phillips

Tato kniha je přeložena z anglického originálu „How to Think: Tactical Thinking“ vydaného nakladatelstvím Eddison Sadd Editions Ltd.

Text and puzzles copyright © Bibelot Limited 2009
English edition copyright © Eddison Sadd Editions 2011
Czech edition © Grada Publishing, a.s., 2012

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
jako svou 4874. publikaci
První vydání, Praha 2012
Přeložila: Jana Bílková
Odpovědný redaktor: Zdenka Svěráková
Sazba: Lucie Němcová
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s., Husova 1881, Havlíčkův Brod
Počet stran: 96

Publikace z nakladatelství Grada Publishing, a.s. si můžete zakoupit u svého knihkupce nebo objednat v Zákaznickém servisu nakladatelství Grada Publishing, a.s., U Průhonu 22, 170 00 Praha 7, tel.: 234 264 511, fax: 234 264 400, e-mail: obchod@grada.cz, www.grada.cz.

Na Slovensku objednávejte knihy na adrese:
Zásilková služba Grada Slovakia, spol. s r. o., Moskovská 29, 811 08 Bratislava, Slovensko, tel.: 02/556 45 189, fax: 02/556 45 289, e-mail: grada@grada.sk

Pokud máte pocit, že byste nám chtěli sdělit něco ohledně této knihy, napište, prosím, na adresu redakce: koedice@grada.cz.

ISBN 978-80-247-4511-4 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-8212-6 (elektronická verze ve formátu PDF)

ISBN 978-80-247-8213-3 (elektronická verze ve formátu EPUB)

ISBN 978-80-247-8214-0 (elektronická verze ve formátu MOBI)

OBSAH

ÚVOD Jak myslet takticky	6
SNADNÁ CVIČENÍ Rozehřívací	11
STŘEDNĚ TĚŽKÁ CVIČENÍ Tréninková	29
TĚŽKÁ CVIČENÍ Náročná	49
SKUTEČNÁ VÝZVA	67
ŘEŠENÍ	73
Literatura	93
Poznámky	94
O autorovi	96

Jak myslet takticky

Jak dosahují vedoucí pracovníci v průmyslu úspěchu – často navzdory velmi rozdílným podmínkám? A jak dokážou nejvyšší političtí představitelé zacházet s kampaněmi, které zachytí momentální atmosféru a poškozují oponenty?

Odpověď je, že jsou dobří v taktickém myšlení. Jsou si vědomi svých možností a zodpovědnosti. Přestože pracují pod velkým tlakem a řeší každodenní problémy, stále mají na zřeteli své cíle – a mohou tak využít příležitosti, když se naskytne. Jejich myšlení je jasné a logické, jejich reakce jsou přiměřené.

JAK MYSLET TAKTICKY

Tato kniha vám poskytne vedení a dodá náměty k procvičování, abyste se naučili myslet takticky a strategicky – stejně jako vysoce úspěšní lidé. Cíleně vyvinuté hlavolamy spolu se speciálním úkolem, výzvou, mají za cíl zdokonalit vaši koncentraci, podpořit logické uvažování, rozvíjet vizualizaci a zvýšit kreativitu, čímž získáte předpoklady pro taktické myšlení. Mnohé z úkolů vyžadují udržet v pozornosti více budoucích možností – stejně jako hra šachy – a zvážit důsledky konkrétních akcí. Byly vybrány proto, aby rozvíjely specifické schopnosti, které potřebujete pro taktické myšlení.

LES A STROMY

Taktické myšlení vám umožňuje, abyste byli připraveni, a abyste byli pořád jednou nohou napřed před vašimi oponenty a vašimi problémy. Chcete-li toho dosáhnout, musíte se ponořit do aktuálního problému a současně sledovat to, co přijde vzápětí, ale hlavně musíte zároveň uvažovat, jak to vše zapadá do vašich dlouhodobých plánů. Stejně jako se zaměřujete na úkoly, musíte se současně orientovat na cíle. Při řešení úkolů musíte být ostražití, ale současně je třeba zaměřit se víc dopředu a mít na zřeteli své cíle. Je třeba naplánovat si čas, efektivně využívat zdroje a ujistit se, že pracujete co nejeefektivněji.

Prvním klíčovým krokem je získat patřičný rozhled. Pokud se zaseknete u aktuálního problému, nemůžete získat přehled. O co vám

hlavně jde? Prověřte si, jestli to, co děláte, je skutečně užitečné v rámci dlouhodobých cílů. Jinými slovy, musíte umět vidět les, ale musíte také umět vidět stromy.

TAKTICKY NEBO STRATEGICKY?

Literatura týkající se obchodování nebo managementu rozlišuje operační, taktické a strategické myšlení. Operační myšlení pokrývá každodenní činnosti, práci v kanceláři nebo v obchodě. Taktické myšlení se zaměřuje na střednědobé období, řekněme na šest až dvanáct měsíců, a strategické myšlení je dlouhodobé. V této terminologii je taktické myšlení podřazeno strategickému. Manažer určuje strategii a potom vybere taktiku, aby byla strategie účinná.

Pro naše účely potřebujeme mít na zřeteli jak taktické, tak i strategické přístupy. Obojí je klíčové, pokud chcete inteligentně čelit výzám a efektivně řešit problémy.

PREZENTACE A KREATIVITA

Taktický přístup vyžaduje dobrou prezentaci. Musíte vědět, co máte říct a jak to máte říct. Vyžaduje to jasnou logiku a dobré argumentační dovednosti. A někdy také potřebujete schopnost vidět nečekaný pohyb, „myslet mimo rámec“.

NEUSPĚCHEJTE TO!

Nezapomeňte však, že taktická reakce je realistická. Abyste mysleli takticky, musíte mít na zřeteli své cíle a plánovat, co řeknete a co uděláte. Musíte se sami učit a neuspěchat to. Než začnete mluvit, přemýšlejte.

MYSLETE NA ŠŤASTNĚJŠÍ BUDOUCNOST

Taktické myšlení může zpočátku vypadat jako něco, co normálně děláte v práci – řešení problémů, určování cílů a plánování. Myšlení však potřebujete v každé oblasti vašeho života. Když myslíte takticky, připravujete si nejlepší cestu k dosažení cílů, které máte na mysli. Taktické dovednosti, které rozvíjí tato kniha, potřebujete pro vytváření plánů a k vytváření strategií, jak dosáhnout lepší budoucnosti. Tak pojdte na to. Obratě stránku, soustřeďte se a uče se myslet takticky...

CVIČENÍ V TÉTO KNIZE

V této knize najdete tři úrovně úkolů – u každé je stanoven časový limit, do kdy byste měli úkol zvládnout. Tyto limity na vás budou vyvíjet mírný tlak – neboť často nám to myslí lépe, když si stanovujeme cíle, jako například časové hranice. Netrapte se ale těmito limity – jsou to jenom odhady. Pokud tedy zjistíte, že potřebujete víc času než je „ideál“, zůstaňte v klidu. Vyberte si úkoly označené jako „časově náročné úkoly“. Abyste je zvládli, budete téměř určitě potřebovat trochu víc času – ne proto, že by byly těžší, ale protože jejich vyřešení vyžaduje víc práce.

Některé úkoly mají dál v knize podobnou verzi, abyste si je ještě víc procvičili. Pokud máte pocit, že byste potřebovali pomoc, u každého hlavolamu najdete TIP, který vám poradí, JAK NA TO, a na konci knihy najdete prostor na poznámky. Jak budete postupovat v knize, dospějete ke speciálnímu úkolu, na kterém uplatníte a procvičíte si nově získané dovednosti taktického myšlení. Během navrhovaného časového limitu 10–15 minut máte možnost zvážit a promyslet řadu problémů, uspořádat dostupné zdroj a reagovat, udělejte si třeba několik poznámek a během stanoveného času zkuste rozpracovat své nápady.

Zjistíte, že jak se postupně rozvíjejí vaše nové dovednosti, budete lépe umět přizpůsobovat své plány tlaku okolností, takže dosáhnete svých cílů a dokážete sobě i druhým, že umíte myslet takticky. Takže – zaostřete zrak a pusťte se do toho!

ÚROVNĚ OBTÍŽNOSTI	ČASOVÝ LIMIT
SNADNÉ = ROZEHŘÍVACÍ	1–3 MINUTY
STŘEDNĚ TĚŽKÉ = TRÉNINKOVÉ	4–6 MINUT
TĚŽKÉ = OBTÍŽNĚJŠÍ	7–8 MINUT
ČASOVĚ NÁROČNÉ	8+ MINUT
VÝZVA	10–15 MINUT

50

cvičení
pro rozvoj

TAKTICKÉHO MYŠLENÍ

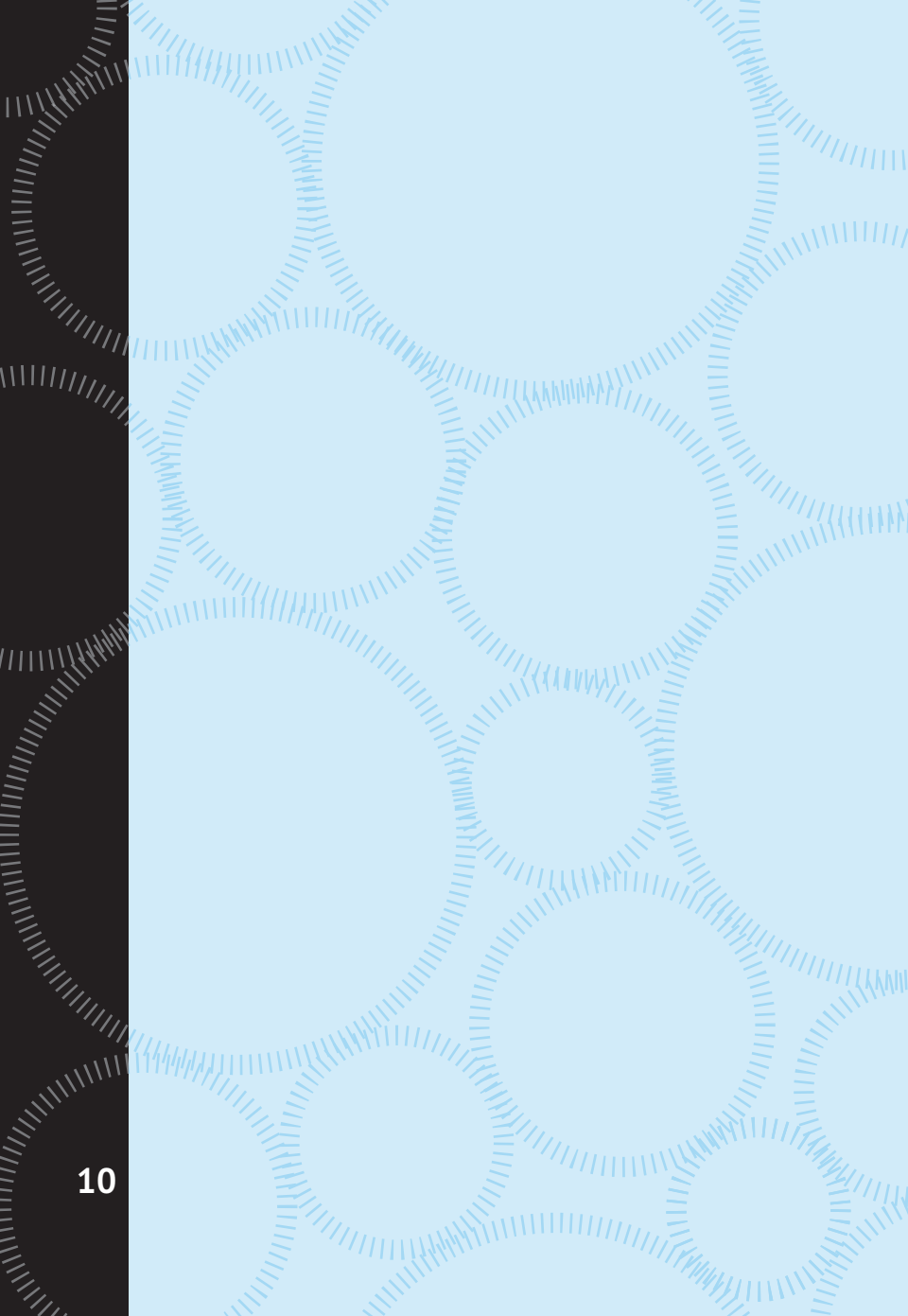
Zapamatujte si

Postupujte **krok za krokem**

Mějte stále **na zřeteli cíle**

Zůstaňte **soustředění**

a budete myslet **TAKTICKY**

SNADNÁ

cvičení pro rozvoj

TAKTICKÉHO

MYŠLENÍ

Hlavalamy a úkoly v této první části knihy jsou určeny pro „zahřívací fázi“ vašeho taktického myšlení. Jsou vymyšleny tak, aby rozvíjely vaši koncentraci, a abyste si procvičili vizualizaci a spojování částí do souvislostí. Tato část zahrnuje cvičení, která vyžadují předvídání důsledků – a ty se hodí pro jakékoli myšlení, neboť skutečně aktivizují vaše mozkové buňky.

SYMBOLY

Šimon, který rád vymýšlí hry, vytvořil na svém počítači tento jednoduchý hlavolam ze symbolů. Monitor ukazuje mřížku s maticí symbolů a čísla součtů jednotlivých částí – viz obrázek dole. Každý symbol zastupuje určité číslo. Abyste dosáhli správného součtu na konci každé řady a každého sloupce, musíte zjistit hodnotu kruhu, kříže, pětiúhelníku, čtverce a hvězdičky. Šimon dá tento hlavolam nejprve své kamarádce Pavle. Můžete jí pomoci s řešením?

					= 19
					= 18
					= 24
					= 16
					= 17
= 21	= 16	= 17	= 18	= 22	

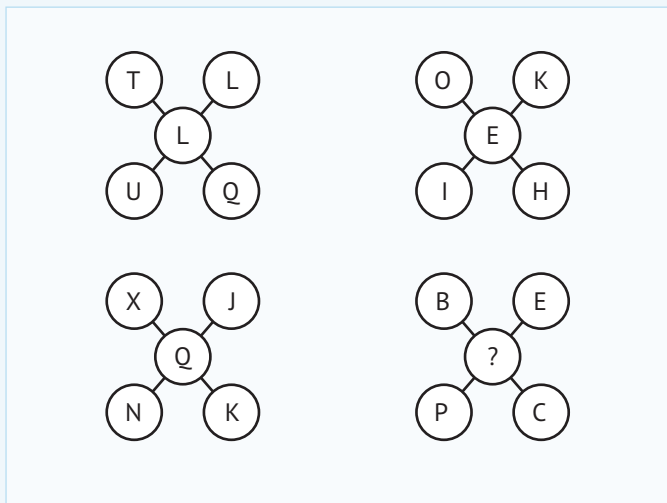
TIP
jak
na to

Zkuste začít třetí řadou směrem dolů nebo sloupcem úplně vpravo a zjistíte hodnotu hvězdičky.

ZMRZLINOVÝ HLAVOLAM

Jan, majitel kavárny, vymyslel „narozeninový speciál“, který spočívá v tom, že každý kopeček zmrzliny je označen čokoládovým písmenem, která dohromady tvoří jméno osoby oslavující narozeniny. Potom, na oslavě narozenin učitele matematiky Zdeňka, vytvořil následující hlavolam.

Písmena mají hodnotu 1–26 podle jejich pozice v abecedě. Můžete pomoci učiteli matematiky rozluštit tajemný kód a odhalit chybějící písmeno v posledním dezertu? Do abecedy nezařazujte písmeno CH a písmena s diakritikou.

TIP
jak
na to

Jakmile změníte písmena na čísla, zjistíte, jak dostanete číslo uprostřed. Jaký je například vztah mezi prostředním číslem a ostatními čtyřmi v prvním dezertu?

ČÍSELNÝ HLAVOLAM

Arnošt zařadí tento číselný hlavolam do detektivního románu, který sám píše. Hrdina románu Artur je profesor matematiky, který se stal soukromým detektivem. Artur najde několik možných řešení a správné odpovědi má napsat do mřížky. Můžete mu pomoci? Jsou to vždy celá čísla, každé je jiné a dvě čísla byla umístěna, ještě než jste začali hlavolam řešit.

1. A1 buď C2 plus C3, nebo C2 minus C3
2. A2 je A1 plus D2
3. A3 je C3 děleno B2
4. A4 buď A3 plus B3, nebo B2 plus B3
5. B1 buď A2 plus C1, nebo A2 minus C1
6. B2 je jedna třetina C3
7. B3 je C3 plus D4
8. B4 je buď A4 minus A3, nebo A4 minus D4
9. C1 je jedna třetina A4
10. C2 je B4 plus C1
11. C3 je buď 11, nebo 12
12. C4 je A1 děleno A3
13. D1 je B2 plus C3
14. D2 je buď C4 plus D3, nebo C4 minus D3
15. D3 je jedna třetina C1
16. D4 je A3 krát D1

	1	2	3	4
A				
B				
C			12	
D			7	

Možná vám pomůže, když si nakreslíte schéma vztahů mezi čísly v tomto typu hlavolamu.

+

DĚDEČKOVY LODĚ

Dědeček Václav, bývalý učitel dějepisu, vymyslel vlastní verzi známé hry Lodě, která se hraje s pomocí tužky a papíru. V této hře ukazují čísla na boku a dole pod mřížkou obsazená políčka nebo skupiny obsazených políček v každé řadě nebo sloupci. Dává tento hlavolam svým dvěma vnukům, Viktorovi a Vincencovi, a říká jim: „Doplňte mřížku tak, aby obsahovala tři křižníky, tři parníky a tři bóje – ale musíte si ověřit, že čísla dávají smysl.“

BÓJE								1	4	
PARNÍK								1	1	1
								1	2	
								3		
KŘÍŽNÍK								3	2	
								1	1	
		1	2	1	2	1	5			
		1	1	2	1	4				

TIP
jak
na to

Když se podíváte na sloupec úplně vlevo a na horní řadu, můžete říct, že v políčku vlevo nahoře se musí nacházet bóje.

MATEMATICKÉ TRIČKO

Kreativní učitel pan Zlatuška vede po škole matematický klub. Navrhne číselnou mřížku na speciální trička pro členy klubu. Potom se na poslední chvíli rozhodne zrušit nějaká čísla tak, aby v žádné řadě nebo v žádném sloupci nebyla čísla dvakrát.

Zavolá sazeči Romanovi a říká mu: „Začerni prosím některá políčka tak, aby v žádné řadě nebo sloupci nebylo číslo dvakrát. Důležité jsou však spoje: černá políčka se nesmějí dotýkat podél rovné čáry ani horizontálně, ani vertikálně (ale mohou se dotýkat rohem) a ostatní (nezačerněná) políčka musí být spojena horizontálně a/nebo vertikálně.“ Můžete Romanovi pomoci?

4	3	4	2	5	4
2	1	3	1	4	2
4	5	1	4	3	2
4	2	1	5	1	5
5	4	2	1	4	3
1	1	4	3	2	5

TIP
jak
na to

Horní řádek vypadá dost jednoduše – tam byste mohli začít.

ČÍSELNÁ KŘÍŽOVKA

V této geniální číselné křížovce obsahuje každá řada a každý sloupec tatáž čísla a matematické symboly, ale pokaždé jsou jinak seřazeny. Dokážete přijít na správné seřazení, abyste dostali uvedené součty – jak horizontálně, tak i vertikálně?

4	x	2	-	6	+	1	=	3
							=	26
							=	30
							=	10
=		=		=		=		
12		4		6		14		

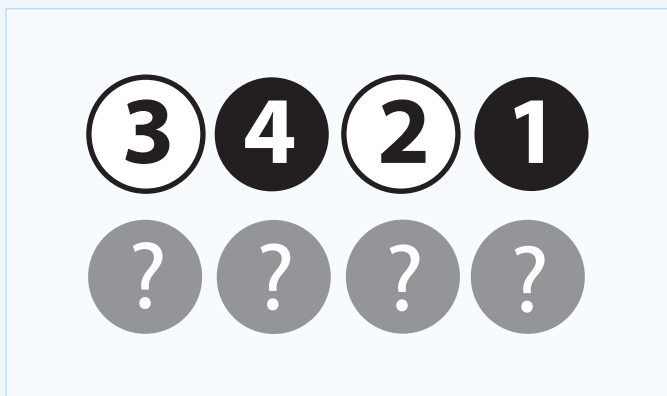
TIP
jak
na to

Než začnete zkoušet doplňovat do mřížky nějaká čísla, запиšte si, jakým způsobem lze kombinovat 4, 2, 6 a 1 s použitím x, -, +, abyste dostali uvedené součty čísel.

MÍČE

Čtyři míče, dva bílé a dva černé, mají nahoře natištěná čísla, jak je vyobrazeno dole. Řada míčů je přeházená. Můžete zjistit posloupnost míčů, která dodržuje následující pravidla:

1. Lichá čísla jsou vedle sebe.
2. Stejně tak jsou vedle sebe bílé míče.
3. Číslo úplně nalevo je dvojnásobkem čísla následujícího po něm.

TIP
jak
na to

Můžete začít u pravidla číslo 3?

ČÍSELNÁ MŘÍŽKA

Studenti fyziky Petr a Pavel se přihlásili na brigádu jako pracovníci ostrahy kontrolující vstupenky. Jednoho dne práce ubíhala hodně pomalu a Petr vymyslel číselný hlavolam, který využil zadní stranu ústřížků. Řekl Pavlovi: „Umísti osm ústřížků do mřížky tak, aby se přiléhající čísla shodovala. Ústřížky lze otáčet, ale nelze je převrátit.“ Můžete Pavlovi pomoci doplnit mřížku?

3	1
3	4

1	2
1	2

4	1
3	1

4	2
1	1

4	1
4	3

2	2
3	2

4	1
4	1

1	3
4	1

		2	4		
		3	4		

TIP
jak
na to

Zkuste začít levou dolní částí.